

Linoleumstryk (billedkunst/håndværk og design)

Materialeliste

Blyant

Papir i forskellige kvaliteter

Bagepapir/madpapir

Linoleum (kan fås i forskellige hårdheder og størrelser)

Linoleumskniv

Gummirulle

Linoleumssværte

Linoleumspreser (hvis I har en)/kagerulle

Papir/stof til at lægge på hver side, når der trykkes

5. - 7. årgang

8 - 15 lektioner

I dette forløb skal eleverne arbejde med linoleumstryk. De skal arbejde med kontraster sort/hvid, mørk/lys, når de skal vurdere, hvad der skal skæres væk for at skabe de mørke og lyse områder på det færdige tryk.

Eleverne skal lave deres egen trykplade i linoleum. Trykpladen kan bruges til papirtryk og stoftryk.

Eleverne skal blive fortrolige med brugen af redskaberne, så de får det ønskede udtryk.

Linoleumsknivens bredde har betydning for det motiv, der skæres væk.

Når eleverne har lavet den ønskede trykplade, skal de eksperimentere med at lave det perfekte tryk. Trykket sættes på en ramme.

Trykket kan desuden indgå i et større billede, hvor der laves et baggrundsmotiv, som trykket skal være en del af.

Læringsmål - fra fælles Mål

Teknikker:

- Eleven kan beherske grundlæggende teknikker til bearbejdning af bløde og hårde materialer og har viden om grundlæggende teknikker til forarbejdning af bløde og hårde materialer.

Håndværktøj og redskaber:

- Eleven kan udvælge grundlæggende værktøjer og redskaber efter hensigt og har viden om grundlæggende håndværktøjers og redskabers anvendelsesmuligheder.

Tegning og grafik:

Eleven kan anvende forskellige grafiske metoder og har viden om grafiske metoder.

Elevmål

Jeg kan arbejde med kontraster lys/mørk

Jeg kan arbejde med redskaber og materialer til linoleumstryk

Jeg kan arbejde med forskellige tryk-teknikker og tryk på forskellige materialer

Linoleumstryk (billedkunst/håndværk og design)

Fremgangsmåde

Du skal vælge et motiv til dit linoleumstryk.

Du kan blive inspireret ved at kigge i blade, aviser eller google motiver, du gerne vil bruge.

Du kan også bruge egne fotos. Hvis du bruger digitale billeder, skal du redigere billedet, så det kun består af sort/hvide kontraster.

Hvis du har valgt en tekst til dit motiv, skal du huske, at det skal stå spejlvendt, når det føres over på linoleumspladen.

For at gøre det lettere at overføre motivet fra papir til linoleumspladen, kan der med fordel anvendes bage- eller madpapir til at tegne motivet over på med en blyant.

Efterfølgende vendes papiret, og der tegnes oveni stregerne, så blyantstregen smitter af på linoleumspladen.

Motivet tegnes over på linoleumspladen med blyant.

Når motives tegnes, skal det, der efterfølgende skal skæres væk, altså det der skal være hvidt på trykket, skæres væk.

Det er vigtigt, at alle detaljer er tegnet tydeligt op, så motivet kommer til at stå skarpt, når der skal trykkes.

Når motivet er tegnet over på linoleumspladen, skal alt det, der er tegnet op med blyant skæres væk.

For at undgå at skære i sig selv eller i bordet, kan der med fordel benyttes en holder til linoleumspladen, hvor på linoleumspladen placeres i hjørnet, så der kan arbejdes frit med linoleumskniven, så motivet ikke skrider, eller kniven ikke kan smutte ind i fingrene.

Når det ønskede motiv er kommet frem, skal det sikres, at alle fuger er dybe nok, så sværten ikke sætter sig i overfladen. Dette kan forårsage, at kontrasterne ikke bliver tydelige nok. Fugerne skal være forholdsvis dybe for at sikre en tydelig kontrast mellem det hvide og farven.

Linoleumstryk (billedkunst/håndværk og design)

Fremgangsmåde

Når motivet på linoleumspladen er færdigt, skal der tryksværte på pladen.

Dæk bordet til i avis, da det godt kan svine noget at lave tryk.

Der hældes den ønskede farve tryksværte i en malerbakke.

Der bruges en linoleumsrulle til at føre tryksværten fra malerbakken til linoleumspladen.

Linoleumsrullen køres godt op i sværten, så sværten er fordelt på hele rullen.

Der rulles sværte på linoleumspladen til den er godt dækket.

Der kan ryge lidt sværte ned i revnerne på linoleumspladen, men hvis fugerne er dybe nok, skulle det ikke betyde noget for selve trykket. Hvis motivet ikke kan ses, når pladen er trykt, skal der fjerne sværte fra fugerne, eller der skal skæres dybere ned i linoleumspladen.

Når linoleumspladen er tilfredsstillende, lægges det ønskede papir, karton ellers stof, som der ønskes at blive trykt på på fronten af linoleumspladen. Der lægges et beskyttelses omslag, der kan dække pladen, så der ikke kommer unødigt tryksværte på andet end det materiale, der skal trykkes på.

Linoleumspladen, med trykmateriale og beskyttelsesomslag køres gennem en linoleumspresser. Hvis I ikke har en linoleumspresser, kan der anvendes en kagerulle eller en ren linoleumsrulle til at rulle hen over linoleumspladen med det ønskede trykmateriale på. Pas på papiret ikke skrider, så motivet risikerer at blive ujævnt.

Det kan godt være, at der skal laves flere tryk, før det perfekte tryk kommer frem. Linoleumspladen kan have behov for at blive mættet med tryksværte, for at billedet står helt skarpt.

Linoleumstryk (billedkunst/håndværk og design)

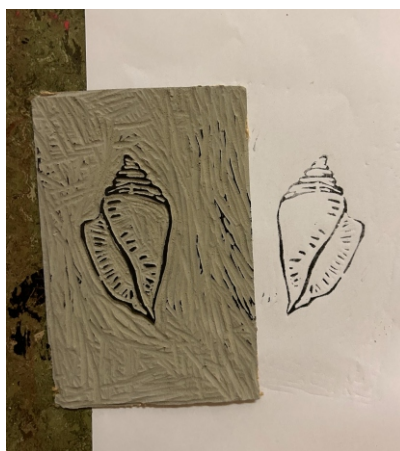
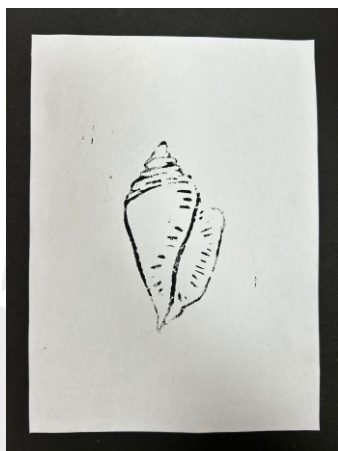
Når det perfekte motiv er lavet, skal det have en ramme på. Rammen laves af et stykke karton i en passende farve, hvor på, trykket limes.

Idéer til videre arbejde

For at arbejde videre med linoleumspladen, kan motivet sættes ind i en større kontekst.

Der skal males et baggrundsmotiv på et stykke A3-karton. Baggrundsmotivet skal passe med motivet på trykket.

Det rulles tryksværte på linoleumspladen. Pladen lægges på baggrundsmotivet, og der rulles med en tør linoleumsrulle bag på linoleumspladen, så trykket kommer på baggrundsmotivet. Proceduren gentages, til trykket er kommet på baggrundsmotivet det ønskede antal gange.

Hvis I vil arbejde videre med jeres linoleumsplader, kan de benyttes til at lave tryk i ler.

Der kan laves tryk på t-shirts.

Flere trykmotiver kan kombineres, og der kan laves et fælles billede af flere elevers trykmotiver.

